

ΑΠΡΙΛΗΣ 1974

ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Έκδοση τῆς τοπικῆς γραμματείας
τῶν " Φίλων τοῦ Π.Α.Κ. " - Ἀννοβέρου

Στό 'Αννόβερο ἔγινε στίς 3.2.74 ἓνα σεμινάριο τῶν "φίλων τοῦ ΠΑΚ" - 'Αννοβέρου μέ συμμετοχή συντρόφων ἀπό τό 'Αμβούργο, ὅπου, ἐκτός τῶν ἄλλων, ἔγινε μιά εἰσήγηση πάνω στό "σχέδιο γιά συζήτηση" τοῦ ΠΑΚ καί ἐπακολούθησε σχετική συζήτηση.

Μετά τήν εἰσήγηση καί πρίν ἀρχίσει ἡ συζήτηση πάνω στούς στόχους τοῦ ἀγῶνα τοῦ ΠΑΚ, ρίχτηκε ἡ ἰδέα τῆς ἀνάλυσης καί διευκρίνισης ὀρισμένων ἐννοιῶν πού συναντᾶμε καθημερινά στίς συζητήσεις μας καί οἱ ὁποῖες δέν ἔχουν γίνει κατανοητές μέ μεθοδικό τρόπο.

Εἶναι γνωστό σέ ὅλους μας ὅτι ἡ μεγάλη μᾶζα τῶν ἐλλήνων μεταναστῶν-ἐργατῶν δέν' εἶχε τή δυνατότητα ἢ τήν εὐκαιρία νά ἀσχοληθεῖ ἀναλυτικά μέ θεωρητικά θέματα, ὅπως τά οἰκονομικά καί πολιτικά συστήματα, καί νά ξεκαθαρίσουν στό μυαλό τους ἔννοιες ὅπως : ἱμπεριαλισμός, καπιταλισμός, κομμουνισμός, φασισμός, κ.λ.π. * ἐκτός αὐτοῦ δέν εἶναι σέ ὅλους εὐκόλο νά ἀσχοληθοῦν τώρα μέ τή μελέτη εἰδικῶν βιβλίων, ἐνῶ θά ἦταν πολύ ἀποδοτικώτερη μιά συνοπτική, ἀπλή καί εὐκολονόητη παρουσίαση αὐτῶν τῶν θεμάτων.

Γι' αὐτό καί ἡ πρόταση γιά τό ξεκαθάρισμα αὐτῶν τῶν ἐννοιῶν, πρίν καταπιαστοῦμε μέ τήν κριτική τοῦ σχεδίου γιά συζήτηση, μᾶς βρῆκε ὅλους σύμφωνους.

Δέν εἴμασταν, ὅμως, προετοιμασμένοι γιά μιά τέτοια συζήτηση, μέ ἀποτέλεσμα τά ὅσα εἰπώθηκαν στή διάρκεια τοῦ σεμινάριου νά εἶναι λειψά καί περιορισμένα.

Ἡ ἀρχή αὐτή ὅμως γέννησε τή σκέψη νά καταπιαστοῦμε ἁπλῶς λεπτομερέστερα μέ τέτοιου εἴδους θέματα.

Ἐνα πρῶτο βῆμα γιά τή μεθοδική ἀνάλυση καί κατανόηση τῶν ἐννοιῶν, πού ἀποτελοῦν τόν πυρῆνα τῆς σημερινῆς οἰκονομικῆς-πολιτικῆς-στρατιωτικῆς πραγματικότητας, ἐπιχειροῦμε μέ αὐτήν ἐδῶ τήν ἐργασία, στήν ὁποία ἔγινε ἡ προσπάθεια νά συμπληρωθοῦν τά ὅσα ἀναφέρθηκαν στό σεμινάριο μέ ἀποσπάσματα ἀπό πολιτικά λεξικά.

Τά ὅσα γράφονται ἐδῶ δέν ἐκφράζουν ὅπωςδήποτε τίς σχηματισμένες ἀπόψεις μας πάνω σ' αὐτά τά θέματα · ἀπλῶς θελήσαμε νά δώσουμε μέ μεθοδικό τρόπο ὑλικό γιά συζήτηση στά μέλη.

Περιμένουμε τά σχόλια καί τίς παρατηρήσεις, πού , εἴτε θά γίνουν γραπτά, εἴτε θά ἀναπτυχθοῦν στό ἐπόμενο τοπικό σεμινάριο.

Ἐπάρχει δέ ἡ σκέψη νά ἀρχίσουμε τή συστηματικώτερη ἀνάλυση καί παρουσίαση αὐτῶν τῶν θεμάτων σέ συνέχειες, στό μηνιάτικο περιοδικό τῶν " φίλων τοῦ ΠΑΚ "- Ἀννοβέρου, πού θά ἀρχίσει νά ἐκδίδεται τόν Ἀπρίλη τοῦ 1974.

Τελειώνοντας θά θέλαμε νά ὑπενθυμήσουμε ὅτι ἡ ἐνέργεια αὐτή ἀπετέλεσε πρωτοβουλία τῶν φίλων τοῦ ΠΑΚ - Ἀννοβέρου καί πῶς ἂν κάτι ἀνάλογο γίνει καί στίς ἄλλες τοπικές ὁργανώσεις, τό ὑλικό καί ἡ πεῖρα πού θά συγκεντρωθοῦν γιά τό κεντρικό σεμινάριο τῶν " φίλων τοῦ ΠΑΚ " θά εἶναι ἀξιόλογα.

1. Ökonomische Gesellschaftsformationen, die auf dem gesellschaftlichen Eigentum an den Produktionsmitteln beruhen und planmäßig, bewußt entwickelt werden.

2. Wissenschaftliche Theorie des Befreiungskampfes der Arbeiterklasse und des Übergangs vom Kapitalismus zum Kommunismus.

1. Οικονομικοί- κοινωνικοί σχηματισμοί οι οποίοι βασίζονται στην κοινωνική ιδιοκτησία πάνω στα μέσα παραγωγής και αναπτύσσονται συνειδητά και προγραμματισμένα.

2. 'Επιστημονική θεωρία του απελευθερωτικού αγώνα της εργατικής τάξης και της μετάβασης από τον καπιταλισμό στον κομμουνισμό.

Στό σοσιαλισμό αΐρεται σέ μεγάλο βαθμό ή αντίθεση ανάμεσα στή βιομηχανική και άγροτική, τήν πνευματική και ύλική δραστηριότητα, πραγματοποιεΐται ή ίσοτιμία τών φύλων και τών έθνών. 'Αμοιβαία βοήθεια και ύποστήριξη χαρακτηρίζουν τήν κοινή εργασία και ζωή τών ανθρώπων τής από τήν έκμετάλλευση απελευθερωμένης κοινωνίας.

Δέν ύπάρχουν πλέον κοινωνικές τάξεις, οί όποιες νά ένδιαφέρωνται γιά τήν έκμετάλλευση και καταπίεση του ίδιου ή άλλων λαών, γιά πολέμους και κατακτήσεις.

'Η εΐρήνη εΐναι θεμελιώδες χαρακτηριστικό του σοσιαλισμού και κομμουνισμού.

Στό σοσιαλισμό αναπτύσσεται μιá κοινωνία έλευθέρων ανθρώπων, τούς όποιους συνδέει ή κοινή, έλεύθερη και δημιουργική εργασία καθώς και τά ιδεώδη τής σοσιαλιστικής ήθικης, (διεθνισμός και πατριωτισμός), ή συνείδηση τής εύθύνης άπέναντι στην κοινωνία, άγάπη γιά τή δουλειά και τούς εργαζόμενους, σοσιαλιστική εργατική πειθαρχία.

'Η παραγωγή διεξάγεται συστηματικά πάνω στή βάση τής μοντέρνας επιστήμης και τεχνικής και έξυπηρετεΐ τήν ικανοποίηση τών άναγκών ολόκληρης τής κοινωνίας και κατ' αυτόν τόν τρόπο τήν ανάπτυξη τής προσωπικότητας κάθε ανθρώπου.

Οί σοσιαλιστικές παραγωγικές σχέσεις παρέχουν στους ανθρώπους ίσοτιμία σέ σχέση μέ τά μέσα παραγωγής και όλοι

οἱ πολῖτες ἔχουν τὰ ἴδια δικαιώματα καί ὑποχρεώσεις. Οἱ διαφορές πού ὑπάρχουν ἀκόμα μεταξύ ομάδων τοῦ πληθυσμοῦ δέν ἔχουν πλέον ἀνταγωνιστικό χαρακτήρα ἀλλά προκύπτουν ἀπλῶς ἀπό τή διαφορά τῶν μορφῶν κοινωνικῆς ἰδιοκτησίας.

Τά κοινωνικά μέσα παραγωγῆς ἀποτελοῦν ἰδιοκτησία τῆς κοινωνίας. Συνεπῶς ἡ ἐργασία ἐξυπηρετεῖ τήν αὔξηση τοῦ πλούτου ὁλόκληρης τῆς κοινωνίας.

Ἡ κοινωνική παραγωγή σχεδιάζεται, διεξάγεται καί ὀργανώνεται σύμφωνα μέ τούς οἰκονομικούς νόμους τοῦ σοσιαλισμοῦ, γιά τήν ὁλόπλευρη ἀνάπτυξη καί πρός ὄφελος ὅλων τῶν μελῶν τῆς κοινωνίας.

Ἡ βασική προϋπόθεση γιά τή διαρκῆ καί συστηματική βελτίωση τῶν συνθηκῶν ζωῆς τῆς κοινωνίας εἶναι ὁ ἀγώνας γιά μεγαλύτερη " παραγωγικότητα ἐργασίας " (Arbeitsproduktivität) . Γι' αὐτό εἶναι ἐντελῶς ἀπαραίτητη ἡ συστηματική ἐφαρμογή τῆς μοντέρνας ἐπιστήμης καί τεχνικῆς σέ ὅλους τούς κλάδους τῆς παραγωγῆς, καί ὁ ἱκανός σχεδιασμός, διεύθυνση καί ὀργάνωση τῆς οἰκονομίας.

Ὁ σοσιαλιστικός τρόπος παραγωγῆς διαθέτει σέ σύγκριση μέ τόν καπιταλισμό ποιοτικά καλλίτερες δυνατότητες, γιά τή βελτίωση τῆς παραγωγικότητας τῆς ἐργασίας καί γιά τή μεγιστοποίηση τοῦ ρυθμοῦ τῆς αὔξησής της.

Ἡ κοινωνική παραγωγή προωθεῖται συνειδητά καί σύμφωνα μέ ἓνα κοινωνικό γενικό σχέδιο.

Αὐτό ἀποτελεῖ ἓνα ἀπό τά σημαντικώτερα πλεονεκτήματα τοῦ σοσιαλισμοῦ ἀπέναντι στόν καπιταλισμό, διότι κατ' αὐτό τόν τρόπο παρέχονται ἄγνωστες καί ἀνεφάρμοστες γιά τό καπιταλιστικό σύστημα δυνατότητες γιά μεγιστοποίηση τῆς οἰκονομίας σέ ὑλικά καί ἐργασία, γιά ὑψηλή ἀποδοτικότητα τῆς κοινωνικῆς ἐργασίας καί ὑψηλό βαθμό ἀνάπτυξης τῆς οἰκονομίας. Παράλληλα ἔχουν ὅλοι οἱ ἀπασχολούμενοι τήν δυνατότητα νά γνωριστοῦν μέ τήν ἐκπαίδευση καί τόν πολιτισμό.

Στόν σοσιαλισμό δέν ὑπάρχει τό ἐκπαιδευτικό μονοπώλιο τῆς καπιταλιστικῆς τάξης. Ὅλα τά ἐπιτεύγματα τοῦ πολιτισμοῦ, τῆς ἐπιστήμης καί τῆς τεχνικῆς ὑπάρχουν στή διάθεση τῶν ἀπασχολουμένων. Ὅποιοσδήποτε ἔχει τή δυνατότητα νά ἀναπτύξει τίς ἱκανότητές του, νά μορφωθεῖ, νά ἀναπτύξει τήν προσωπικότητά του.

Ἡ ἐπιστήμη ὑποστηρίζεται συστηματικά, ἀκόμα καί ἐκεῖνοι οἱ κλάδοι τῆς πού δέν παρέχουν ἄμεσο καί γρήγορο ὄφελος.

Ἐφευρέσεις, ἀνακαλύψεις, νεωτερισμοί ἐκμεταλλεύονται στό γενικό κοινωνικό πλαίσιο.

Σύμφωνα μέ τήν ἀρχή τῆς κατάργησης τῆς ἀτομικῆς ἰδιοκτησίας τῶν κοινωνικῶν μέσων παραγωγῆς, μόνη πηγή ἐσόδων ὅλων τῶν μελῶν τῆς κοινωνίας ἀπομένει ἡ ἐργασία. Ταυτόχρονα εἶναι τό δικαίωμα ἐργασίας μιά πραγματικότητα.

Ἡ ἐργασία ἀποκτᾷ ἄμεσο κοινωνικό χαρακτήρα καί μετατρέπεται ἀπό ἀπλό μέσο ζωῆς σέ ὑπόθεση τιμῆς.

Κατ' αὐτό τόν τρόπο, ἐκτός ἀπό τό ὕλικό ἐνδιαφέρον ὑπάρχει ἕνα κοινωνικο-ἠθικό κίνητρο γιά ἐργασία.

Ἡ ἐργατική πειθαρχία, πού στόν καπιταλισμό ἐπιβάλεται ἀπό οἰκονομικό ἐξαναγκασμό, ἀντικαθίσταται ἀπό ἕνα νέο, συνειδητό αἶσθημα πειθαρχίας, πού βασίζεται στήν ἐλεύθερη ἀναγνώριση εὐθύνης τήν ὁποία τόν κάθε ἄτομο ἔχει ἀπέναντι στήν κοινωνία.

Ἐκφραση τῆς νέας μορφῆς ἐργασίας εἶναι ὁ κοινωνικός συναγωνισμός (ὄχι ὅμως ἀνταγωνισμός).

Ἡ κατανομή τῶν ὕλικῶν καί πολιτιστικῶν ἀγαθῶν πραγματοποιεῖται σέ ἐξάρτηση ἀπό τήν ποιότητα καί ποσότητα τῆς ἐργασίας τῶν ἀτόμων στήν κοινωνική παραγωγή.

Ὁ σοσιαλισμός ἀναγνωρίζει καί ἀξιολογεῖ τήν προσωπική ἀπόδοση. Σ' αὐτόν ἰσχύει τό ἐξῆς :

" ὁ καθένας σύμφωνα μέ τίς ἱκανότητές του, στόν καθένα σύμφωνα μέ τήν ἀπόδοσή του ".

Αὕτη ἡ ἀρχή χρησιμεύει σάν μέσο γιά τήν αὐξηση τῆς παραγωγικότητας τῆς ἐργασίας καί τή σταθεροποίηση τῆς κοινωνικῆς ἐργατικῆς πειθαρχίας. Ὁ μόνος φραγμός στό ὕψος τῆς ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας εἶναι ἡ στάθμη τῆς κοινωνικῆς παραγωγικότητας.

Ἡ συνεισφορά στήν αὐξήσῃ της ἀφήνεται στό ἐνδιαφέρον κάθε ἀνθρώπου. Ἐδῶ βρίσκει τήν ἔκφρασή της ἡ ταύτιση τοῦ προσωπικοῦ καί κοινωνικοῦ ἐνδιαφέροντος.

Ἡ ἀναγκαιότητα γιά τήν μετάβαση στή σοσιαλιστική ἐπανάσταση καί τήν οἰκοδόμησιν τῶν βάσεων τοῦ σοσιαλισμοῦ προκύπτει ἀπό τίς θεμελιώδεις ἀντιφάσεις τοῦ ἱμπεριαλισμοῦ καί κυρίως ἀπό τό ἀφόρητο γεγονός τῆς συνύπαρξης τοῦ κοινωνικοῦ χαρακτήρα τῶν μέσων παραγωγῆς, μέ παραγωγικές σχέσεις βασισμένες στήν ἀτομική ἰδιοκτησία τῶν μέσων παραγωγῆς τῆς πλατειᾶς κοινωνικῆς παραγωγῆς μέ τήν ἀτομική, κυρίως μονοπωλιακή-καπιταλιστική ἰδιοποίηση τῶν προϊόντων.

· ————— 'Ακόμα λόγω τῆς ἀντίφασης ἀνάμεσα στή συνειδητή καί συστηματική ὀργάνωση τῆς ἐργασίας καί τῆς κατανομῆς ἐργασίας στίς καπιταλιστικές ἐπιχειρήσεις, καί στήν ἀναρχία τῆς συνολικῆς κοινωνικῆς παραγωγῆς ὁ ἀνάμεσα στό βαθμό ἐπισημονικῆς ἀνάπτυξης καί τόν αὐθορμητισμό ἢ τή λανθασμένη ἀντίληψη στή διεύθυνση καί καθοδήγηση τῆς κοινωνίας, ἀνάμεσα στό ἐπίπεδο ἀνάπτυξης τῆς κοινωνίας καί τήν ὕπαρξη καί κυριαρχία μιᾶς ἐκμεταλλεύτριας τάξης.

Ὁ σοσιαλισμός εἶναι ἡ κοινωνική μορφή ποῦ προπαρ-
σχευάζει τόν κομμουνισμό.

Kommunismus : er ist eine klassenlose Gesellschaftsordnung, in der die Produktionsmittel einheitliches Volkseigentum und sämtliche Mitglieder der Gesellschaft sozial völlig gleich sein werden, und wo das Prinzip herrschen wird : " jeder nach seinen Fähigkeiten, jedem nach seinen Bedürfnissen " .

Der Kommunismus ist eine hochorganisierte Gesellschaft freier arbeitender Menschen von hohem Bewusstsein.

Ο κομμουνισμός είναι μία άταξική κοινωνική μορφή στην οποία τά μέσα παραγωγής αποτελούν ενιαία λαϊκή ιδιοκτησία και τά διάφορα μέλη της κοινωνίας θά είναι κοινωνικά ίσα, στην οποία μέ την ολόπλευρη ανάπτυξη τών ατόμων πάνω στη βάση της διαρκώς εξελισσόμενης έπιστήμης και τεχνικής αναπτύσσονται και οι παραγωγικές δυνάμεις και αναβλύζουν όλες οι πηγές κοινωνικού πλούτου και όπου ισχύει ή αρχή : " ό καθένας σύμφωνα μέ τίς ικανότητές του, στόν καθένα σύμφωνα μέ τίς ανάγκες του " .

Η κομμουνιστική κοινωνία είναι ή κοινωνία της δημιουργικής εργασίας και της άφθονίας για όλους, ή κοινωνία της πολιτισμένης και έλλογης ζωής για όλους, όπου πλήρως αναπτύσσεται ή προσωπικότητα, ή κοινωνία της ελευθερίας, ισότητας και αδελφικότητας.

Ο κομμουνισμός είναι μία κοινωνία ελεύθερων εργαζόμενων ανθρώπων ύψηλης συνείδησης, σε μεγάλο βαθμό οργανωμένα, στην οποία θά ύπάρχει ή κοινωνική αυτόδιοίκηση, στην οποία ή εργασία πρός τό καλό τοῦ κοινωνικού συνόλου αποτελεί τήν πρώτη ζωτική ανάγκη για όλους, είναι συνειδητή αναγκαιότητα . όπου όλοι θά χρησιμοποιούν τίς ικανότητές τους μέ σκοπό τό μέγιστο λαϊκό συμφέρον.

Ο κομμουνισμός χάρις στην γρήγορα εξελισσόμενη έπιστήμη και τεχνική εξασφαλίζει μία αδιάκοπη ανάπτυξη της κοινωνικής παραγωγής και αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας, και εξοπλίζει τόν άνθρωπο μέ τήν πληρέστερη και άποδοτικότερη τεχνική.

Η συστηματική οργάνωση ολόκληρης της κοινωνικής οίκονομίας φτάνει μία άνώτερη στάθμη όπου οι αύξανόμενες ανάγκες τών μελών της κοινωνίας θά ικανοποιούνται μέσω μιας άποδοτικής και ύπολογισμένης αξιοποίησης τοῦ υλικού πλούτου και τών πηγών εργατικού δυναμικού.

Στόν κομμουνισμό δέν υπάρχουν τάξεις.

Οἱ κοινωνικές, οἰκονομικές, πολιτιστικές διαφορές, καί οἱ διαφορές ποῦ προκύπτουν ἀπό τόν τρόπο ζωῆς ἀνάμεσα στίς πόλεις καί τήν ὕπαιθρο ἐξαφανίζονται. Τό χωριό, σχετιᾶ μέ τήν ἀνάπτυξη τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων καί τοῦ χαρακτῆρα τῆς ἐργασίας, φτάνει τίς μορφές τῶν παραγωγικῶν σχέσεων καί τῶν συνθηκῶν ζωῆς τοῦ πληθυσμοῦ τῶν πόλεων. Στόν κομμουνισμό συνενώνονται ὀργανικά καί ἀφομοιώνονται ἡ πνευματική καί σωματική ἐργασία κατὰ τήν παραγωγική ἀπασχόληση τῶν ἀνθρώπων.

Οἱ διανοοῦμενοι παύουν πλέον νά εἶναι ἕνα ξεχωριστό κοινωνικό στρώμα· οἱ σωματικά ἐργαζόμενοι ἀποκτοῦν πολιτιστικά καί τεχνικά τή στάθμη τοῦ πνευματικά καλλιεργημένου ἀνθρώπου. Κατ' αὐτό τόν τρόπο ὁ κομμουνισμός δίνει ἕνα τέλος στόν χωρισμό τῆς κοινωνίας σέ τάξεις καί κοινωνικά στρώματα, ἐνῶ ἡ μέχρις αὐτοῦ ἀνθρώπινη ἱστορία, μέ ἐξαίρεση τῆς προϊστορίας, ἦταν ἡ ἱστορία μιᾶς κοινωνίας ταξικῆς.

Ὁ διαχωρισμός σέ ἀντικρουόμενες τάξεις ὀδηγοῦσε σέ ἐκμετάλλευση ἀνθρώπων ἀπό ἀνθρώπους, σέ ταξικούς ἀγῶνες καί ἀνταγωνισμό μεταξύ ἐθνῶν καί κρατῶν.

Στόν κομμουνισμό θά ἔχουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τήν ἴδια θέση στήν κοινωνία, τίς ἴδιες σχέσεις μέ τά μέσα παραγωγῆς καθῶς ἐπίσης τίς ἴδιες προϋποθέσεις ἐργασίας καί καί διανομῆς καί θά παίρνουν ἐνεργό μέρος στήν διευθέτηση κοινωνικῶν ὑποθέσεων.

Οἱ σχέσεις ἀνάμεσα στά προσωπικά καί κοινωνικά ἐνδιαφέροντα θά διαμορφοθοῦν ἁρμονικά πάνω στή βάση τῆς ταυτότητας τῶν κοινωνικῶν καί προσωπικῶν ἐνδιαφερόντων.

Ἡ κομμουνιστική κοινωνία, ποῦ βασίζεται στήν σέ ὑψηλή στάθμη ὀργανωμένη παραγωγή καί ἀνεπτυγμένη τεχνολογία, μεταμορφώνει τόν χαρακτῆρα τῆς ἐργασίας· δέν ἀναγκάζει ὅμως κατὰ κανένα τρόπο τά μέλη τῆς κοινωνίας νά ἐργάζονται. Παρ' ὅλα αὐτά δέν θά εἶναι κοινωνία τῆς ἀναρχίας, τῆς ἀργίας καί τῆς τεμπελιάς.

Κάθε ἰκανός γιά ἐργασία θά παίρνει μέρος στήν κοινωνική δουλειά καί θά συμβάλει στήν αὔξηση τῶν πνευματικῶν καί ὕλικῶν ἀγαθῶν τῆς κοινωνίας.

Σάν συνέπεια τῆς μεταβολῆς στόν χαρακτῆρα τῆς ἐργασίας καί τῆς αὐξανόμενης μηχανοποιήσεως της καθῶς καί χάρις στήν ὑψηλή στάθμη συνείδησης, θά ἀναπτυχθεῖ σ' ὅλα τά

μέλη τῆς κοινωνίας ἡ ἀνάγκη νά ἐργάζονται γιά τό κοινό καλό ἐλεύθερα καί σύμφωνα πρός τήν κλίση τους.

Ἡ κομμουνιστική παραγωγή ἀπαιτεῖ ὑψηλό βαθμό ὀργάνωσης, ἀκρίβειας καί πειθαρχίας, πού δέν ἐξασφαλίζονται μέ καταναγκασμό ἀλλά μέσω τῆς κοινωνικῆς συνείδησης εὐθύνης, μέσω τοῦ συνολικοῦ τρόπου ζωῆς τῆς κομμουνιστικῆς κοινωνίας.

Δουλειά καί πειθαρχεῖα δέν θά ἀποτελοῦν βάρος γιά τόν ἄνθρωπο. Ἡ ἐργασία θά πᾶψει νά ἀποτελεῖ μόνο ἓνα μέσο γιά τήν ὑπαρξη καί θά μετατραπεῖ σέ ἀληθινή δημιουργία, σέ μιὰ πηγὴ χαρᾶς.

Ὁ κομμουνισμός εἶναι μιὰ ἀνώτερη ὀργανωτική μορφή τῆς κοινωνικῆς ζωῆς.

Ὅλες οἱ κυφὲλες παραγωγῆς, ὅλες οἱ αὐτοδιοικούμενες ὀμάδες, ἐνώνονται ἀρμονικά στήν μεθοδικά ὀργανωμένη κοινή οἰκονομία, στὸν ἐνιαῖο ρυθμό τῆς κοινωνικῆς ἐργασίας.

Στὸν κομμουνισμό θά ἔλθουν τὰ ἔθνη ἀπὸ κάθε ἄποψη τό ἓνα πῶς κοντά στό ἄλλο πάνω στή βάση τῆς πλήρους κοινότητας τῶν οἰκονομικῶν, πολιτικῶν καί πνευματικῶν ἐνδιαφερόντων τους καί τῆς ἀδελφικῆς φιλίας καί συνεργασίας.

Ὁ κομμουνισμός εἶναι μιὰ τάξις πραγμάτων στήν ὁποία οἱ ικανότητες καί τό ταλέντο, οἱ καλλίτερες ἠθικὲς ιδιότητες τοῦ ἐλευθέρου ἀνθρώπου ἀνθίζουν καί ἀναπτύσσονται πλήρως. Οἱ οἰκογενειακὲς σχέσεις ἀπελευθερώνονται τελειωτικά ἀπὸ ὑλιστικοὺς ὑπολογισμοὺς καί βασίζονται πάνω στήν ἀμοιβαία ἀγάπη καί φιλία.

Ἡ μετάβαση ἀπὸ τὸν σοσιαλισμό στὸν κομμουνισμό εἶναι μιὰ ἀργή, σταδιακὴ διαδικασία, στήν ὁποία ἐπιτυγχάνονται οἱ ὑλικὲς καί πνευματικὲς προϋποθέσεις γιά τήν οἰκοδόμησι τῆς ἀταξικῆς, κομμουνιστικῆς κοινωνίας.

Συνολικά χαρακτηρίζεται ἡ περίοδος τῆς μετάβασης ἀπὸ τὸν σοσιαλισμό στὸν κομμουνισμό ἀπὸ τὰ ἀκόλουθα γνωρίσματα :

1. Πραγματοποίηση τῆς ὑλικῆς-τεχνολογικῆς βάσης τοῦ κομμουνισμοῦ, μέγιστη ἐπιτάχυνση τῆς τεχνικῆς προόδου, ἀδιάκοπη αὐξηση τῆς παραγωγικότητας τῆς ἐργασίας καί πάνω σ' αὐτὴν τὴν βάση, ἡ διαρκὲς ἀνύψωση τοῦ ἐπιπέδου ζωῆς.

2. Στερέωση τῆς συνολικῆς κοινωνικῆς ιδιοκτησίας, μετατροπή τῆς συλλογικῆς (κολλεκτιβιστικῆς) ιδιοκτησίας σέ ιδιοκτησία τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, ἐξαφάνιση τῶν διαφορῶν ἀνάμεσα στήν πόλη καί τήν ὑπαιθρο, ἀνάμεσα στήν πνευματική καί σωματική ἐργασία. Στάδιακή κατάργηση τῶν διαφορῶν ἀνάμεσα στίς ἤδη μή ἀνταγωνιστικές τάξεις καί τῶν λοιπῶν κοινωνικῶν διαφορῶν.

3. Ἀνάπτυξη τῆς ἰδεολογικῆς - μορφωτικῆς ἐργασίας, κατανίκηση τῶν ὑπολειμμάτων τῆς ἀστικῆς συνείδησης στή σκέψη τῶν ἀνθρώπων, ἀνύψωση τῆς κομμουνιστικῆς αὐτοπεποίθησης τῶν ἀπασχολουμένων.

4. Περαιτέρω τελειοποίηση τῆς σοσιαλιστικῆς δημοκρατίας · διεύρυνση τοῦ ρόλου τῶν κοινωνικῶν ὀργανώσεων · ἀνάπτυξη τῆς δραστηριότητος καί πρωτοβουλίας τῶν λαϊκῶν μαζῶν, παράλληλα ἐνίσχυση τοῦ ρόλου τοῦ μαρξιστικοῦ-λενινιστικοῦ κόμματος.

5. Ἐνίσχυση τοῦ σοσιαλιστικοῦ διεθνοῦς συστήματος, ἀνάπτυξη τῆς κοινωνικῆς κατανομῆς ἐργασίας καί τῆς συν-εργασίας στό σοσιαλιστικό διεθνικό σύστημα.

6. Σταθεροποίηση τῆς εἰρήνης πάνω στή βάση τῆς λενινιστικῆς ἀρχῆς τῆς εἰρηνικῆς συνύπαρξης χωρῶν μέ διαφορετικά κοινωνικά συστήματα.

Τήν θεωρία τοῦ ἐπιστημονικοῦ σοσιαλισμοῦ καί κομμουνισμοῦ διετύπωσαν οἱ Marx καί Engels μέ συνοπτικό τρόπο στό μανιφέστο (= διακήρυξη) τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος : " ἡ θεμελιώδης ἰδέα τοῦ μανιφέστου : ὅτι ἡ οἰκονομική παραγωγή καί ἡ ἀπό αὐτήν κατὰ ἀναγκαιότητα προκύπτουσα κοινωνική διαίρεση κάθε ἱστορικῆς ἐποχῆς, σχηματίζει τή βάση γιά τήν πολιτική καί διανοητική ἱστορία τῆς ἐποχῆς. "Ὅτι σύμφωνα μ' αὐτό (ἀπό τήν κατάργηση τῆς πανάρχαιας κοινῆς ιδιοκτησίας τῶν κτημάτων) ὅλη ἡ ἱστορία εἶναι μιᾶ ἱστορία ταξικῶν ἀγώνων, ἀγώνων ἀνάμεσα σέ ἐκμεταλλε-όμενες καί ἐκμεταλλεύτριες, καταπιεζόμενες καί καταπιεστικές τάξεις σέ διάφορα στάδια τῆς κοινωνικῆς ἐξέλιξης. "Ὅτι ἔχει φτάσει ὅμως πλέον αὐτός ὁ ἀγώνας ἓνα τέτοιο στάδιο, ὅπου δέν μπορεῖ πλέον ἡ ἐκμεταλλεούμενη καί καταπιεζόμενη τάξη (τό προλεταριάτο) νά ἀπελευθερωθεῖ ἀπό τήν ἐκμεταλλεύτρια, καταπιεστική τάξη (μπουρζουαζία= ἀστική τάξη) , χωρίς ταυτόχρονα νά ἀπελευθερώσει ὁλόκληρη

τήν κοινωνία γιά πάντα από έκμετάλλευση καί καταπίεση
καί νά τήν ἀπαλλάξει από ταξικούς ἀγῶνες.

(Marx / Engels 4, 577)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ

Τό παραπάνω ἄρθρο περί σοσιαλισμοῦ καί κομμουνισμοῦ,
πού ἀποτελεῖ καί τό κυριώτερο αὐτῆς τῆς ἐργασίας, πάρθηκε
ἐξ ὁλοκλήρου από τό μαρξιστικό - λενινιστικό λεξικό φιλο-
σοφίας (Marxistisch - Leninistisches Wörterbuch der Philo-
sophie), ἐπανεκδόση από τόν ἐκδοτικό οἶκο Rowohlt τοῦ
ἀνατολικογερμανικοῦ πρωτοτύπου.

Τό ἄρθρο δέν εἶναι αὐτούσιο ἀλλά μέ περικοπές καί ἀλ-
λοιώσεις ἐκεῖ πού τό θεωρήσαμε εἴτε σκόπιμο εἴτε ἀπα-
ραίτητο.

"Ἀξία παρατήρησης εἶναι ἡ διαφορά τοῦ ὕφους ὅσον
ἀφορᾷ στούς ὅρους σοσιαλισμός καί κομμουνισμός. Σχετικά
μέ τόν σοσιαλισμό χαρακτηριστική εἶναι ἡ σαφήνεια, ἡ
λιτότητα καί ἡ κατηγορηματικότητα, ἐνῶ τό θέμα κομμου-
νισμός περιγράφεται σάν μελλοντική, ὑποθετική πραγματικότητα
καί μέ ὕφος σχεδόν ποιητικό.

Ἡ ἔννοια " σοσιαλισμός " στή γλῶσσα τοῦ Π.Α.Κ.
δέν περιορίζεται μόνο σέ ὅσα στό κείμενο αὐτό ἀνήκουν
στόν ὅρο αὐτό, ἀλλά περιλαμβάνει κυρίως πολλά γνωρίσματα
τοῦ ὅρου " κομμουνισμός ".

Βασική διαφορά στήν ἰδεολογία καί τήν τακτική τοῦ
Π.Α.Κ. καί τῶν Κ.Κ. εἶναι ὅτι τό ΠΑΚ θέλει ἕναν ἀπο-
κεντρωτικό (συμβουλευτικό) σοσιαλισμό, ἐνῶ τά ΚΚ ἀσκοῦν
ἕνα συγκεντρωτικό σοσιαλισμό.

Κατ' αὐτό τόν τρόπο ἐπιχειρεῖ τό ΠΑΚ νά ἀποφύγει τήν
μετατροπή του σέ γραφειοκρατικό καί διοικητικό κατεστη-
μένο , ὅπως εἶναι τά παραδοσιακά ΚΚ.

Kosmopolitismus : Der heutige Kosmopolitismus der imperialistischen Bourgeoisie ist reaktionär, dient der Apologie des nationalen Verrats und der Begründung und Rechtfertigung internationaler Vereinigungen des Monopolkapitals.

Κοσμοπολιτισμός : ο σημερινός κοσμοπολιτισμός της ιμπεριαλιστικής αστικής τάξης είναι αντιδραστικός, εξυπηρετεί στην κάλυξη της εθνικής προδοσίας και την θεμελίωση και αίτιολόγηση διεθνών ενώσεων του μονοπωλιακού κεφαλαίου.

Ο κοσμοπολιτισμός είναι ή άλλη όψη του αστικού εθνικισμού και σωβινισμού. Είναι ή αντιδραστική αντίθεση στο σοσιαλιστικό διεθνισμό.

Chauvinismus : reaktionäre bürgerliche Ideologie und Politik, die auf die offene, direkte und brutale Unterjochung anderer Völker, auf die Entfachung nationaler Feindschaft und nationalen Hasses sowie auf die Unterdrückung der eigenen Nation gerichtet ist.

Σωβινισμός : αντιδραστική αστική ιδεολογία και πολιτική στρεφόμενη προς την άνοικτη, άμεση και βίαια υποδούλωση άλλων λαών, προς την καλλιέργεια εθνικής έχθρας και εθνικού μίσους (π.χ. Ελλάδα - Τουρκία, έλληνοκύπριοι - τουρκοκύπριοι) καθώς επίσης προς την καταπίεση του ίδιου του λαού ενός σωβινιστικού κράτους (π.χ. Πορτογαλλία). Συχνά χαρακτηρίζεται από ρατσιστική ιδεολογία (π.χ. Γερμανοί - Έβραϊοι) ή εκδικητική ιδεολογία (π.χ. Έλληνες - τουρκοί, : "όραμα " μεγάλης "Ελλάδας" κ.λ.π.) . Την άγριότερη έκφρασή του βρήκε ο σωβινισμός στον γερμανικό φασισμό.

Kapitalismus (Καπιταλισμός)

1. Ökonomische Gesellschaftsformation, die auf dem Privateigentum an den wichtigsten Produktionsmitteln in der Hand der Bourgeoisie und auf der daraus folgenden Ausbeutung der Arbeiterklasse beruht.

2. Ein wirtschaftliches System, bei dem sich das Mittel der Produktion und der Apparat der Güterverteilung im Besitz privater Eigentümer befinden, wobei deren Ansporn der Profit ist.

1α. Οικονομική μορφή της κοινωνίας, που βασίζεται στην ατομική ιδιοκτησία των κυριωτέρων μέσων παραγωγής από την αστική τάξη και στην ως εκ τούτου προκύπτουσα έκμεταλλευση της εργατικής τάξης.

2α. Ένα οικονομικό σύστημα, στο οποίο τα μέσα παραγωγής και ο μηχανισμός διανομής αγαθών αποτελούν ατομική ιδιοκτησία, με κίνητρο το κέρδος.

Γεννήθηκε ο καπιταλισμός στον 19^ο αιώνα, σαν πραγματοποίηση της οικονομικής φιλελευθεροποίησης καθώς η τεχνολογική ανάπτυξη επέτρεψε την ίδρυση μεγάλων βιομηχανικών συγκροτημάτων.

Ο καπιταλισμός αντικατέστησε τον φεουδαρχισμό σαν νέα μορφή παραγωγής, της οποίας φορέας ήταν η αστική τάξη. Η αστική τάξη πολέμησε ενάντια στη φεουδαρχία για τη δημοκρατία και ανέπτυξε και καλλιέργησε την αστική τέχνη και προοδευτικές ιδέες, όπως η ελευθερία του ατόμου (της προσωπικότητας); η ισότητα όλων των πολιτών, η συναδελφικότητα όλων των ανθρώπων.

Σαν αποτέλεσμα της αστικής επανάστασης προέκυψε το αστικό κράτος, σαν μορφή ισχύος στα χέρια της αστικής τάξης για την εξασφάλιση των καπιταλιστικών παραγωγικών σχέσεων.

Η αστική επανάσταση επέφερε καταπληκτική πρόοδο στην κοινωνική ζωή, στην τεχνολογία, στις επιστήμες.

Τους καρπούς της αστικής επανάστασης όμως και της ανάπτυξης του καπιταλισμού, έμονοπώλησε για τον εαυτό της η αστική τάξη.

Οι από την αστική τάξη διακηρυχθεϊσες ιδέες, της ελευθερίας του ατόμου κ.λ.π., απέδειχθη ότι στην κοινωνική πράξη δεν ήταν άλλο παρά η ελευθερία της οικονομικής δραστηριότητας υπό το πνεύμα του καπιταλισμού.

Παράλληλη με την εμφάνιση και εξέλιξη της αστικής τάξης, ήταν η εμφάνιση του προλεταριάτου.

Εμφάνιση του προλεταριάτου

‘Αστική τάξη και πτολεταριαῖο εἶναι οἱ δύο βασικῆς τάξεις τῆς καπιταλιστικῆς κοινωνίας. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς ὑπαρξῆς τῆς ἡ πτολεταριακῆς τάξης πολέμησε ἐνάντια στὴν καπιταλιστικὴ ἐκμετάλλευση.

Στὴν ἀρχὴ μὲ αὐθόρητους ξεσηκωμούς, μὲ οἰκονομικῆς ἀπαιτήσεις, καὶ τῇ δημιουργίᾳ τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος σὰν αὐτόνομης πολιτικῆς δυνάμεις, καὶ ἐνάντια στὴν τάξη καὶ τὸ κράτος τῶν ἀστῶν.

Ἡ διατύπωση τοῦ ἐπιστημονικοῦ κομμουνισμοῦ ἀπὸ τοὺς Marx καὶ Engels ἔδωσε μιὰ νέα προοπτικὴ στὸν ἀγῶνα τῶν ἐκμεταλλευομένων τάξεων.

Στον καπιταλισμό, κάτοχος τῶν μέσων παραγωγῆς εἶναι ἡ ἀριθμητικὰ μικρὴ τάξη τῶν καπιταλιστῶν, ἐνῶ ἡ πλειοψηφία τοῦ πληθυσμοῦ προσφέρει τίς ὑπηρεσίες τῆς στὴν οἰκονομικὴ ὀλιγαρχία κάτω ἀπὸ συνθήκες ἀσύδοτης ἐκμετάλλευσης. Παρά τὸ ὅτι ἡ ἀνάπτυξη τῆς καπιταλιστικῆς παραγωγῆς ὁδηγεῖ στὴν ὅλο καὶ σὲ μεγαλύτερη κλίμακα ἀπασχόληση τῶν λαϊκῶν μαζῶν στὴ βιομηχανία καὶ στὴν κοινωνικοποίηση κατ’ αὐτὸ τὸν τρόπο τῆς παραγωγικῆς διαδικασίας, παρ’ ὅλα αὐτά, τὰ κέρδη τῆς παραγωγῆς καρποῦνται οἱ καπιταλιστές μόνοι τους.

Λόγω αὐτῶν τῶν θεμελιωδῶν ἀντιθέσεων τοῦ καπιταλισμοῦ (π.χ. ἡ ἀντίθεση ἀνάμεσα στὸν κοινωνικὸ χαρακτήρα τῆς παραγωγῆς καὶ στὴν ἰδιοποίηση τῆς ἰδιοκτησίας τους ἀπὸ τὴν ὀλιγαρχία), προκύπτουν βαθεῖες κρίσεις, πόλεμοι, καὶ ἡ ταξικὴ πάλη.

Στὸν καπιταλισμό ἐνυπάρχει τάση γιὰ συγκεντρωση τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ κεφαλαίου στὰ χέρια ὅλο καὶ λιγώτερων καπιταλιστῶν.

Στίς ἀρχές τοῦ 20 ^{ου} αἰῶνα ὁ καπιταλισμός μπαίνει στὸ στάδιο τοῦ ἱμπεριαλισμοῦ.

Ἀπὸ τὴν κρατοῦσα μονοπωλιακὴ ἀστικὴ τάξη, θὰ παραγκωνιστοῦν ὅλα τὰ προοδευτικὰ ἐπιτεύγματα τῆς ἀστικῆς ἐπανάστασης .

Ἡ ἐκμετάλλευση τῶν ἀνθρώπων φτάνει σὲ ἀπίθανο βαθμό, μέσω ἱμπεριαλιστικῶν πολέμων καὶ ἀποικιακῆς καταπίεσης δολοφονοῦνται καὶ καταστρέφονται ἑκατομμύρια ἀνθρώπων.

Στὴ θέση τῆς ἀστικῆς δημοκρατίας ἐμφανίζεται ἡ πολιτικὴ ἀντίδραση.

Staatsmonopolistischer Kapitalismus

(κρατικός μονοπωλιακός καπιταλισμός)

Vereinigung der Macht der Monopole mit der des bürgerlichen Staates und damit verbunden das unmittelbare Eingreifen des Staates in die Wirtschaft sowie die Verwandlung des Staates in einen direkten geschäftsführenden Ausschuß der Monopolbourgeoisie.

Συνένωση τῆς ἰσχύος τῶν μονοπωλίων μὲ αὐτὴ τοῦ ἀστικοῦ κράτους καὶ κατ' αὐτὸ τὸν τρόπο σύνδεση τῆς ἄμεσης ἐπέμβασης τοῦ κράτους στὴν οἰκονομία καθὼς καὶ μετατροπὴ τοῦ κράτους σὲ ἄμεσο ἐπιχειρηματικὸ ὄργανο τῆς μονοπωλιακῆς ἀστικῆς τάξης.

Ὁ κρατικός μονοπωλιακός καπιταλισμός γεννήθηκε στὴν ἐποχὴ τοῦ ἱμπεριαλισμοῦ καὶ ἔχει πρὸς τὸ παρὸν πλήρως διαμορφωθεῖ στίς σημαντικώτερες ἱμπεριαλιστικὲς χώρες (Η.Π.Α. , Δ. Γερμανία , Γαλλία , Ἀγγλία).

Τὰ βασικὰ στοιχεῖα τῆς γέννησής του εἶναι: ἡ ὀξυνση τῶν θεμελιωδῶν ἀντιφάσεων τοῦ καπιταλισμοῦ μέσω τῆς διευρυνόμενης κοινωνικοποίησης τῆς παραγωγῆς ὡς ἡ ὀξυνση τοῦ προβλήματος τῆς ἀγορᾶς καὶ τῶν ὅλο καὶ συχνότερα ἐμφανιζόμενων οἰκονομικῶν κρίσεων, ὡς ἡ στρατιωτικοποίηση τῆς οἰκονομίας ὡς ἡ ἀνάπτυξη τοῦ ταξικοῦ ἀγῶνα στίς καπιταλιστικὲς χώρες καὶ ἡ ἀντίθεση ἀνάμεσα στὸ καπιταλιστικὸ καὶ τὸ σοσιαλιστικὸ σύστημα.

Τὸ κλειδί γιὰ τὴν κατανόηση τῆς ἀνάπτυξης τοῦ κρατικοῦ - μονοπωλιακοῦ καπιταλισμοῦ βρίσκεται στὴν ἀπὸ κοινοῦ ἐπίδραση οἰκονομικῶν καὶ πολιτικῶν ἀντιφάσεων.

Οἰκονομικά σημαίνει ὁ κρατικός - μονοπωλιακός καπιταλισμός τὴν ἀνάπτυξη τῶν μονοπωλίων σὲ ἀνώτερη βαθμίδα .

Πολιτικά ὁδηγεῖ στὴν ἐξαφάνιση τῆς δημοκρατίας, σὲ μιὰ ἐνισχυμένη τάση γιὰ ἀπροκάλυπτα δικτατορικὲς μορφές διακυβέρνησης καὶ στὸν милитарισμό (στρατοκρατία) .

Ἰδεολογικά σημαίνει τὴν ἀνύψωση τοῦ ἀντιδραστικοῦ ἐθνικισμοῦ, τοῦ κοσμοπολιτισμοῦ, τοῦ ρεβανσισμοῦ, τοῦ σωβινισμοῦ κ.λ.π. μαζί μὲ τὸν κοινὸ πυρῆνα τους, τὸν ἀντικομμουνισμό, σὲ ἐπίσημη ἰδεολογία τοῦ κράτους. Στὴν οὐσία του ὅμως εἶναι ὁ κρ. - μον. καπιταλισμός ἀντεθνικός.

Ὁ βασικός ρόλος τοῦ κρ. - μον. καπιταλισμοῦ εἶναι ἡ αὔξηση τῆς οἰκονομικῆς καὶ πολιτικῆς ἰσχύος τῆς μονοπωλιακῆς ἀστικῆς τάξης. Ταυτόχρονα φιλοδοξεῖ νὰ παρεμποδίσει τὴν μετάβαση τῆς κοινωνίας στὸ σοσιαλισμὸ .

Τόν κρ. - μον. καπιταλισμό αναγνωρίζει κανείς στη διανομή του έθνικοῦ εἰσοδήματος πρὸς ὄφελος τῶν μονοπωλίων πάνω στὸν ἐθνικὸ πλούτο τῶν χωρῶν, στὴν ὑπαρξὴ κρατικῶν ἐπιχειρήσεων, κρατικῶν τραπεζῶν, στὴν ἀνάμιξη τοῦ κράτους στὸν μισθολογικὸ ἀγῶνα πρὸς ὄφελος τοῦ Finanzkapital = χρηματιστικὸ κε-
καθὼς καὶ σὲ διάφορα " κρατικὰ προγράμματα ἀναπτύξεως " αἰσθητικὸ κε-
καὶ " σχεδιασμοὺς " γιὰ μεμονωμένες περιοχές τῆς οἰκονομίας εἴτε καὶ γιὰ τὸ σύνολό της.

Μὲ τὴν μορφή τῆς Integration (=+ὀλοκλήρωση) , π.χ. στὴν Ε.Ο.Κ., παίρνει θέση ὁ κρατικὸς - μονοπωλιακὸς καπιταλισμὸς σὰν διεθνὴς καπιταλιστικὴ δύναμη .

Παρατηρήσεις στὸ σεμινάριο 'Αννοβέρου

1. Ὁ καπιταλισμὸς ὁδήγησε κατ' ἀρχὴν στὴ δημιουργία ἐξαρτημένης καὶ ἄγρια ἐκμεταλλευόμενης ἐργατικῆς τάξης καὶ στὴ συγκέντρωση τῆς οἰκονομικῆς δύναμης καὶ πολιτικῆς ἰσχύος στὰ χέρια ὀλιγαρχιῶν.

2. Στίς ἡμέρες μας ἡ οἰκονομικὴ δύναμη ἀπέκτησε πολυεθνικὸ χαρακτῆρα σὲ σημεῖο, ποῦ ἀπὸ τοὺς οἰκονομικοὺς κολοσσούς νὰ μὴν εἶναι πλέον ἐξαρτημένα μόνον ἄτομα ἢ κοινωνικὲς τάξεις, ἀλλὰ ὀλόκληρα κράτη καὶ λαοί.

3. Ἀπὸ καθαρὰ οἰκονομικὸ φαινόμενο στὴν ἀρχή, πῆρε τὴ μορφή κοινωνικοῦ καὶ στὴ συνέχεια πολιτικοῦ καὶ στρατηγικοῦ φαινομένου.

4. Ὁ καπιταλισμὸς δρᾷ καὶ ἀναπτύσσεται μὲ βάση τὴν ἐκμετάλλευση πλατειῶν κοινωνικῶν στρωμάτων καὶ λαῶν - κρατῶν, μὲ σκοπὸ τὸ κέρδος, στὰ πλαίσια τῆς " ἐλευθέρου οἰκονομίας " καὶ μὲ μεθοδολογία τὸ μηχανισμό προσφοράς καὶ ζήτησης, ἐλέγχοντας μὲ μονοπωλιακὸ τρόπο τὴν προσφορὰ καὶ ἐπηρεάζοντας τὴν ζήτησι.

5. Τὰ ἀντικρουόμενα συμφέροντα τῶν ἐθνικῶν καπιταλιστικῶν κατεστημένων γέννησαν στὸ παρελθόν τοὺς δύο παγκοσμίους πολέμους.

6. Ὁ συναγωνισμὸς τῶν πολυεθνικῶν οἰκονομικῶν συν-ασπισμῶν, ἡ ἀπληστία τῆς σημερινῆς ὀλιγαρχίας, ποῦ ἐνι-σχύεται ἀπὸ τὴν ἀτιμωρησίαν τους, συνιστᾷ τὸν σημερινὸ οἰκονομικὸ πόλεμο , καὶ ἡ προσπάθεια μονοπωλήσεως τῆς

διεθνούς αγοράς γεννᾷ τούς τοπικούς πολέμους καί τὰ πραξικοπήματα.

7. Μητρόπολη τοῦ καπιταλισμοῦ εἶναι σήμερα οἱ Η.Π.Α. τό πρῶτο οἰκονομικό σχέδιο γιά τήν ἐξάρτηση τῆς Εὐρώπης ἀπετέλεσε τό σχέδιο Μάρσαλ.

8. Ὁ σημερινός μονοπωλιακός καπιταλισμός δημιουργεῖ θυγατρικές ἐταιρεῖες σέ πολλά ὑπό ἐξάρτηση κράτη, ὥστε ἔχοντας δυσκολίες κάπου, νά μπορεῖ νά μεταφέρει τά συμφέροντά του ἀνώδυνα ἄλλοῦ π.χ. ἀπεργία στή γερμανική Ford ἀντιμετωπίζεται μέ αὕξηση τῆς παραγωγῆς τῆς ἀγγλικῆς Ford.

9. Ἐξ αἰτίας τῆς ὑπαρξης πολυεθνικῶν ἐπιχειρήσεων, δέν μποροῦν σήμερα τά μεμονωμένα ἐξαρτημένα κράτη νά ἀναπτύξουν ἀνεξάρτητη ἐθνική πολιτική (βλ. ἐνεργειακή "κρίση", ἀποτυχία προγραμμάτων σταθερότητας, κ.λ.π.).

10. Ὅργανα τοῦ καπιταλισμοῦ ἐξακολουθοῦν νά εἶναι ὁ ἱμπεριαλισμός καί ὁ φασισμός, πού ἐξασφαλίζουν ἀντίστοιχα τήν ἐπέκταση καί τήν προστασία τῶν συμφερόντων του. Πρέπει ὥς ἐκ τούτου νά βλέπει πάντα κανεῖς ἀξεχώριστους αὐτούς τούς τρεῖς ἐχθρούς τῶν λαῶν : καπιταλισμό - ἱμπεριαλισμό - φασισμό, καί νά τούς πολεμᾷ γιατί ἀποσκοποῦν στήν ἐκμετάλλευση τῶν λαϊκῶν μαζῶν καί χρησιμοποιοῦν τήν καταπίεση γιά τήν ἐκμετάλλευση.

11. Κατά τήν τεχνική τῆς ρυθμιζόμενης ζήτησης, καλλιεργεῖται στούς καταναλωτές ἡ ἐντύπωση ὅτι χρειάζονται ἀγαθά, τά ὁποῖα εἶναι περιττά ἀλλά ἀποφέρουν πλούσινα μεγάλα κέρδη (π.χ. νέα μοντέλα μέ ἀσήμαντες προσθήκες).

12. Ἡ ἀνεργία γίνεται ἀντικείμενο ἐκμετάλλευσης γιά τήν πτώση μισθῶν καί ἡμέρομισθίων.

13. Μία εὐρύτατα χρησιμοποιούμενη μέθοδος αὕξησης τῆς παραγωγῆς εἶναι ἡ χειροτέρευση τῶν συνθηκῶν ἐργασίας ὑπό τήν ἔννοια τῆς ὅλο καί μεγαλύτερης ἐκμετάλλευσης τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ, μέ τήν τυποποίηση καί ἐντατικοποίηση τοῦ ρυθμοῦ ἐργασίας.

Faschismus : offene terroristische Diktatur der reaktionärsten, am meisten chauvinistischen, am meisten imperialistischen Elemente des Finanzkapitals (DIMITROFF).

Φασισμός : 'Απροκάλυπτη τρομοκρατική δικτατορία των πλέον αντιδραστικών, κυρίως σωβινιστικών και ιμπεριαλιστικών στοιχείων του Finanzkapital = χε-φ-α-ν-ι-σ-μ-ο-ς = κε-φ-α-λ-α-ί-ο-ς.

Προέλευση : από τη λατινική λέξη *Fasces* (πληθ. του *fascis* = δεμάτι). "Ετσι ονομαζόντουσαν τὰ δεμάτια ἐκεῖνα ἀπὸ βέργες, τὰ ὅποια κρατοῦσαν στήν ἀρχαία Ρώμη οἱ κρατικοὶ λειτουργοὶ σάν σύμβολο τῆς ἐξουσίας τους (ποινικῆς).

Σάν πολιτικό κίνημα καί θεωρία γεννήθηκε καί ἀναπτύχθηκε στήν Ἰταλία (1922-1943).

Ἰδρυτής τοῦ κινήματος στήν Ἰταλία ὁ Μουσόλινι (Μιλάνο, 1919). Σκοπὸς τῆς ἰδρύσεως κατ' ἀρχὴν ἦταν ἡ ἐξασφάλιση τῶν ἰταλικῶν πολεμικῶν σχεδίων ἀπὸ λαϊκὲς ἀντιδράσεις καί ἡ συντήρηση καί καλλιέργεια τοῦ πολεμικοῦ πνεύματος. Πλήρης ἐπικράτηση μετὰ τῇ γνωστῇ "πορεία πρὸς τὴ Ρώμη". Στὴ συνέχεια ἐξελίχθηκε σὲ μεταβολὴ τοῦ κράτους ὑπὸ τὸ πνεῦμα τῆς δικτατορίας σάν μεθόδου καί τοῦ ἐθνικισμοῦ σάν ἰδεολογίας.

Γνωρίσματα τοῦ φασισμού :

1. Ὁ φασισμὸς ἐξυπηρετεῖ τὰ σωβινιστικά καί ἱμπεριαλιστικά στοιχεῖα πού τὸν προωθοῦν στήν ἐξασφάλιση καί στερέωση τῆς κυριαρχίας τους σ' ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς κοινωνικῆς ζωῆς.

2. Ἐξυπηρετεῖ τὰ μεγάλα συμφέροντα μέ τὴν πλήρη ὑποταγὴ τοῦ λαοῦ καί τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας στήν προετοιμασία γιὰ ἓνα πόλεμο.

3. Ἐπιταχύνει τὴ συγχώνευση τῆς ἰσχύος τῆς οἰκονομικῆς ὀλιγαρχίας μέ τὴν ἰσχὺ τοῦ κράτους καί ὁδηγεῖ στήν πλήρη ὑποταγὴ ὁλόκληρου τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ στήν ἐξουσία τῶν πιὸ ἀντιδραστικῶν καί ἐπιθετικῶν ὁμάδων τοῦ Finanzkapital.

4. Ἐξαρθρώνει ὅλες τίς ἀστικές- δημοκρατικές ἐλευθερίες καί ἀσκεῖ ἀνεμπόδιστη τρομοκρατία ἐναντίον ὅλων τῶν δημοκρατικῶν καί προοδευτικῶν λαϊκῶν δυνάμεων, γιὰ νὰ σπάσει κάθε ὀργανωμένη ἀντίδραση ἐνάντια στήν ἔνταση τῆς ἐκμετάλλευσης μέσω τοῦ μονοπωλιακοῦ κεφαλαίου.

5. Ὁ φασισμὸς εἶναι ἡ ἀντίδραση τῆς ἱμπεριαλιστικῆς ἀστικῆς τάξης στὴ μεταβολὴ τοῦ συσχετισμοῦ δυνάμεων

μετά τήν ἀρχή τῆς κρίσης τοῦ καπιταλισμοῦ, μετά τήν ἐμφάνιση, ἐξάπλωση καί ἐπικράτηση τῶν σοσιαλιστικῶν ἐπανάστασεων.

6. Ἐπειδὴ ἡ ἐφόρμησις τοῦ φασισμού σέ μιά χώρα λόγῳ τῶν ἀναφερθέντων αἰτίων, δέν ἀπειλεῖ μόνον τά ζωτικά ἐνδιαφέροντα τοῦ λαοῦ αὐτῆς τῆς χώρας, ἀλλά ἐπίσης καί ὅλους τοὺς ὑπόλοιπους λαούς, δέν ἐπιτρέπεται σέ κανένα κράτος, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς "ἀρχῆς τῆς μὴ ἐπεμβάσεως σέ ἐσωτερικὲς ὑποθέσεις ἄλλων κρατῶν", νά ἀδιαφορήσῃ γιὰ ὅσα γίνονται στὴ χώρα ποὺ τὴ χτύπησε ὁ φασισμός.

7. Ἄλλο χαρακτηριστικὸ τῆς φασιστικῆς ἰδεολογίας εἶναι ἡ κοινωνικὴ δημαγωγία (π.χ. λέξεις ὅπως : ἐθνικοσοσιαλιστικὸς, ἐθνικοδημοκρατικὸς, ἀντικαπιταλιστικὸς, ἀντιπλουτοκρατικὸς, λαϊκὴ ἐνότης κ.λ.π.), μέ τήν ὁποία καμουφλάρεται ὁ ταξικὸς χαρακτήρας τῆς φασιστικῆς ἐξουσίας καί κερδίζονται οἱ ἀπασχολούμενοι, ἰδιαίτερα οἱ μικροαστικὲς μερίδες τοῦ πληθυσμοῦ.

8. Πυρῆνας τῆς φασιστικῆς ἰδεολογίας εἶναι ὁ ἀκραῖος ἀντικομμουνισμός, μέ τὸν ὁποῖο δικαιολογεῖται ἡ ἀχαλίνωτη τρομοκρατία ἐνάντια στίς ἀντιφασιστικὲς δυνάμεις στό ἐσωτερικὸ τῆς χώρας, καί ὁ ὁποῖος, σέ συνάρτηση μέ ρατσιστικὲς, κοινωνικο-δαρβινιστικὲς, ὀργανολογικὲς καί ἄλλες ψευτοεπιστημονικὲς θεωρεῖες ἐπιχειρεῖ νά δικαιώσῃ μιά ἐπιθετικὴ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ ἀπέναντι σέ ἄλλες, κυρίως σοσιαλιστικὲς χώρες.

Παρατηρήσεις στό σεμινάριο Ἀννοβέρου :

1. Ὁ φασισμός εἶναι ἀκράτεια μορφή καταπίεσης τῶν λαϊκῶν μαζῶν μέ ὄργανο τὸ ὁργανωμένο ἀστυνομικὸ κράτος καί σκοπὸ τήν ἀκίνδυνη, σίγουρη καί ἀποδοτικὴ οἰκονομικὴ ἐκμετάλλευση τοῦ λαϊκοῦ δυναμικοῦ ἀπὸ συμφέροντα μειοψηφίας, ἀπὸ τήν οἰκονομικὴ ὀλιγαρχία.

2. Ὁ φασισμός προωθεῖ καί ἐκμεταλλεύεται τὸν φανατισμό καθὼς καί τὸν σκοταδισμό καί τήν ὀπισθοδρόμηση τῶν λαϊκῶν μαζῶν.

Νεοφασισμός : (από τό σεμινάριο 'Αννοβέρου)

1. "Όπως καί ό νεοαποικισμός, εἶναι μιὰ προσαρμογή τοῦ φασισμού στίς σύγχρονες ἐξελίξεις.

Δέν ἀποτελεῖ νέο εἶδος "λιγώτερο κακοῦ" φασισμού, ἀλλά ἀπλῶς καί μόνον ἀλλαγὴ τακτικῆς καί μέσων.

2. Ἡ ἐπιθυμία τοῦ λαοῦ γιά κατάνκτηση τῆς ἐξουσίας ἀποκοιμίζεται μέ προσφορά καταναλωτικῶν ἀγαθῶν (αὐτοκίνητο, τηλεόραση, πολυτελές ντύσιμο, κ.λ.π.), καθῶς καί ἀνώδυνων ἰδανικῶν καί ἐνδιαφερόντων (π.χ. ποδόσφαιρο, μοντέρνα μουσική, ἀσυδοσία στό σέξ, κ.λ.π.), καί ἂν αὐτά δέν ἀρκοῦν καταπιέζεται μέ τή χρήση ὤμῆς βίας.

3. Ὁ νεοφασισμός ἐφαρμόζεται ἀπό τόν καπιταλισμό-ἱμπεριαλισμό σάν μέτρο ἀπὸγνώσης ὅταν ἡ μορφή τῆς ἐξάρτησης μέσω οἰκονομικῶν-πολιτικῶν κατεστημένων στά πλαίσια κοινοβουλευτικῶν δημοκρατιῶν ἀποτυγχάνει λόγω ἀφύπνισης καί μαχητικοποίησης τῶν λαϊκῶν μαζῶν (π.χ. Ἑλλάδα 1967).

4. Τὸ βασικώτερο νέο στοιχεῖο τοῦ φασισμού στή νεοφασιστικὴ του μορφή εἶναι τὸ ὅτι δέν ὑπηρετεῖ πλέον περιωρισμένη ἐθνικὴ πολιτικὴ, ἀλλὰ ἔχει ἐνταχθεῖ σάν μέθοδος στά πλαίσια τῆς προώθησης καί προστασίας τῶν συμφερόντων τῶν πολυεθνικῶν μονοπωλίων καί τῶν διεθνῶν στρατηγικῶν συμφερόντων.

Imperialismus : staatliches Streben nach Weltgeltung oder Machterweiterung über den eigenen Staat hinaus, entweder mit vorwiegend politisch-militärischem Ziel oder in Hinsicht auf die Beherrschung von Rohstoffgebieten.

Ἰμπεριαλισμός : ἡ προσπάθεια κρατῶν νά ἐπεκτείνουν τήν ἐπιβολή τῆς ἰσχύος καί τῆς ἐξουσίας τους ἔξω ἀπό τά σύνορά τους,, εἴτε μέ πολιτικοστρατιωτικούς σκοπούς, εἴτε μέ τήν προοπτική τῆς ἀπόκτησης ἐλέγχου πλουτοπαραγωγικῶν πηγῶν (π.χ. πετρέλαιο, σιδηρομεταλλεύματα καί ἄλλες πρῶτες ὕλες).

Εἰδική περίπτωση ἱμπεριαλισμοῦ εἶναι ἐκείνη πού ἔχει σάν αἰτία τόν ὑπερπληθυσμό τῆς ἱμπεριαλιστικῆς χώρας, ἡ ὁποῖα ἀναζητᾷ κατ' αὐτό τόν τρόπο νέο ἔδαφος γιά τόν πλεονάζοντα πληθυσμό .

Ρίζα τῆς λέξης εἶναι ἡ λατινική λέξη Imperium = ἡ ἀνωτάτη ἐξουσία στήν ἀρχαία Ρώμη, ἀργότερα ἡ ρωμαϊκή ἢ π.χ. ἡ Γερμανική αὐτοκρατορία.

Στόν ἱμπεριαλισμό σάν ἀνώτατο στάδιο τοῦ καπιταλισμοῦ διακρίνει ὁ Λένιν τά ἑξῆς γνωρίσματα :

1. Συγκέντρωση τῆς παραγωγῆς καί τοῦ κεφαλαίου, ἡ ὁποῖα φτάνει σέ τόσο μεγάλο βαθμό, ὥστε νά δημιουργεῖ μονοπώλια, τά ὁποῖα παίζουν ἀποφασιστικό ρόλο στήν οἰκονομική ζωή.

2. Συγχώνευση τοῦ τραπεζικοῦ μέ τό βιομηχανικό κεφάλαιο καί δημιουργία μιᾶς οἰκονομικῆς ὀλιγαρχίας πάνω στή βάση τοῦ Finanzkapital.

3. Ἡ ἐξαγωγή κεφαλαίου ἀποκτᾷ ἰδιαίτερη σημασία .

4. Σχηματίζονται διεθνεῖς μονοπωλιακές καπιταλιστικές ἐνώσεις, οἱ ὁποῖες διαμοιράζουν τόν κόσμο.

Κύριο γνώρισμα τοῦ ἱμπεριαλισμοῦ εἶναι τά μονοπώλια (μονοπώλια καί οἰκονομικές ἐνώσεις ὅπως τά Trust καί Kartell τά ὁποῖα προκύπτουν ἀπό τήν συγκέντρωση καί κεντριοποίηση τῆς παραγωγῆς καί τοῦ κεφαλαίου).

Μέ τόν σχηματισμό τοῦ μονοπωλιακοῦ καπιταλισμοῦ παραμερίστηκε ὁ ἐλεύθερος καπιταλιστικός συναγωνισμός, ὁ ὁποῖος ἦταν χαρακτηριστικός τοῦ προ-μονοπωλιακοῦ σταδίου τοῦ καπιταλισμοῦ.

Ἡ ἀνταγωνισμός τώρα διαδραματίζεται στό ὑψηλότερο στάδιο τῶν μονοπωλίων. Ἡ κινητήρια δύναμη καί βάση γιά τήν ὑπαρξη τοῦ ἱμπεριαλισμοῦ εἶναι ἡ ἀπόκτηση τοῦ μονοπωλιακοῦ κέρδους (Monopolprofit).

Ἡ κυριαρχία τῶν μονοπωλίων ἐξοῦσε τήν ἀνταγωνιστική -20-

Ἡ κυριαρχία τῶν μονοπωλίων ὀξύνει τὴν θεμελιώδη ἀντί-
φαση τοῦ καπιταλισμοῦ, τὴν ἀντίθεση δηλ. ἀνάμεσα στὴν
κοινωνικοποίηση τῆς παραγωγῆς καὶ τὴν καπιταλιστικὴ ἰδιο-
ποίηση τῶν κερδῶν.

Ἐνα στάδιο στὴν ἀνάπτυξη τοῦ ἱμπεριαλισμοῦ ἀποτελεῖ
ὁ κρατικὸς-μονοπωλιακὸς καπιταλισμὸς (βλ. λέξη).

Ἀντιἱμπεριαλισμός: Ἰδεολογικὰ ἡ θέση ἐκείνη, ποὺ
ἀρνεῖται τὸν ἱμπεριαλισμό.
Στὴν ἐφαρμογὴ ἡ προσπάθεια καὶ ὁ ἀγῶνας τῶν λαῶν νὰ
ἀποφύγουν τὴν ἐξάρτηση- ὑποδοῦλωση καὶ νὰ πολεμήσουν τὸν
ἱμπεριαλιστὴ ἐχθρό.

Τρίτος κόσμος (από τό σεμινάριο στό 'Αννόβερο)

Από τά συνέδρια τῆς Γιάλτας καί τῆς Τεχεράνης προέκυψε τό μοίρασμα τοῦ κόσμου σέ δύο πολιτικά καί στρατιωτικά μπλόκ μέ τίς ἀντίστοιχες ζώνες ἐπιρροῆς , τό δυτικό (μέ ἡγέτιδα δύναμη τίς Η.Π.Α.) καί τό ἀνατολικό (μέ ἡγέτιδα δύναμη τή σοβιετική ἔνωση).

Στρατιωτικά ἐκπροσωποῦνται αὐτοί οἱ δύο συνασπισμοί ἀπό τό ΝΑΤΟ καί τίς στρατιωτικές δυνάμεις τοῦ συμφώνου τῆς Βαρσοβίας.

Ἐμείναν ὅμως περιοχές ἀμφισβητούμενες (Ἰνδοκίνα, ἀραβικές χῶρες), ὅπου ἔγιναν καί γίνονται προσπάθειες ἐπιβολῆς καί ἐπικράτησης τῶν δύο συνασπισμῶν.

Οἱ χῶρες πού μάχονται γιά τήν ἀποφυγή αὐτοῦ τοῦ διπολικοῦ σχήματος καί προσπαθοῦν νά ἀποφύγουν τήν οἰκονομική ἐξάρτηση εἴτε τῇ διοικητική καί στρατιωτική ἐνσωμάτωση στά δύο μπλόκ ἀποτελοῦν τόν λεγόμενο " τρίτο κόσμο " .

Τό διπολικό σχῆμα γίνεται τριπολικό μετά τήν εἴσοδο τῆς Κίνας στό διεθνῇ οἰκονομικό- πολιτικό- στρατιωτικό στῖβο .

Παρατηρήσεις

1. Ἰδεολογική βάση τῶν χωρῶν τοῦ τρίτου κόσμου εἶναι ἡ ἀποφυγή τοῦ σχήματος τῆς πλήρους ἐξάρτησης ἀπό τά σχηματισμένα μπλόκ , ἡ ἀποφυγή τῆς ξένης κηδεμονίας καί τῆς ἐκμετάλλευσης.

2. Μαχητική ἀρχή τῆς ὕπαρξης ἑνός "τρίτου κόσμου" ἀπετέλεσαν τά ἀπελευθερωτικά κινήματα (Ἰνδία, Αἴγυπτος, Ἀλγερία, Βιετνάμ, ἀφρικανικά κράτη, παλαιστίνιοι, κ.λ.π.), πού σέ γενικές γραμμές ἀποτελοῦν καί σήμερα τούς ἐκφραστές τοῦ τρίτου κόσμου.

3. Διάφορα ἀπελευθερωτικά κινήματα, μετά τίς πρῶτες ἐπιτυχίες τους καί λόγω τῆς ἀποτυχίας σχηματισμοῦ κοινοῦ μετώπου, ἔγιναν πιά συντηρητικά, οἱ κυβερνήσεις πού ἀνέδειξαν προχώρησαν σέ συμβιβασμούς στήν ἐσωτερική καί ἐξωτερική πολιτική (κοινωνικές μεταβολές καί ἐθνική ἀνεξαρτησία ἀντίστοιχα) καί πῆραν τό δρόμο τῆς εἰσόδου στά γνωστά μπλόκ (π.χ. Ἰνδία = ΕΣΣΔ , Γιουγκοσλαβία ἄγνωστο, Αἴγυπτος ταλαντεύεται ἀνάμεσα στούς δύο, κ.λ.π.).

Αξιοσημείωτα είναι τὰ κατωτέρω σημεία :

1. Οἱ χώρες τοῦ τρίτου κόσμου στή διεθνῇ πολιτική (π.χ. Ο.Η.Ε.) τείνουν πρὸς τὸ ἀνατολικό (σοσιαλιστικό) μπλόκ.
2. Τὰ ἀπελευθερωτικὰ κινήματα ἔχουν σοσιαλιστικό περιεχόμενο (συνδυάζουν δηλ. τὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία μὲ ἓνα πρόγραμμα σοσιαλιστικῶν ἀλλαγῶν στὸ ἐσωτερικὸ).
3. Μέχρι σήμερα στὸν τρίτο κόσμο δέν ὑπάρχει κοινὴ ἰδεολογία καὶ ἐκπεφρασμένα ἐνότια· οὔτε καὶ συνεργασία στήν τακτική.

Τὸ ἐλληνικὸ ἀπελευθερωτικὸ κίνημα (σεμινάριο Ἀννοβέρου)

Μέχρι τὸ 1968 ἡ ἐξάρτηση τῆς Ἑλλάδας ἀπὸ τὸ δυτικὸ μπλόκ καὶ ἰδιαίτερα ἀπὸ τίς ΗΠΑ ἦταν ἀναμφισβήτητη.

Ἀπὸ τότε ὅμως ἀναπτύσσεται μὲ διαρκῶς ταχύτερο ρυθμὸ ἓνα κίνημα μὲ ἐθνικοαπελευθερωτικὸ καὶ σοσιαλιστικὸ χαρακτήρα στήν Ἑλλάδα .

Πρῶτος καὶ κύριος ἐκφραστής τῆς μορφῆς αὐτῆς τοῦ ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ - σοσιαλιστικοῦ ἀγῶνα τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ ἦταν καὶ εἶναι τὸ Π.Α.Κ.

Ἡ ἑλληνικὴ ἀπελευθερωτικὴ κίνηση δέν ἔχει πείσει ἀκόμα τὰ ἄλλα ἀπελευθερωτικὰ κινήματα γιὰ τὴ σοβαρότητά της. (π.χ. τοὺς παλαιστίνιους)

Μέχρι τὴν ἐξέγερση τοῦ νοέμβρη 1973 πολλοὶ ἀρνιόντουσαν τὴν ὕπαρξη ἐνὸς τέτοιου χαρακτήρα στὸν ἀγῶνα τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, θεωρώντας τον μόνον σὰν "ἀντιχουντικὸ ".

Εἰλικρινῇ ὑποστήριξη σ' ἓναν ἀγῶνα μὲ ἐθνικοαπελευθερωτικὸ - σοσιαλιστικὸ χαρακτήρα μπορούμε νὰ περιμένουμε μόνον ἀπὸ τὰ ὑπόλοιπα ἀπελευθερωτικὰ κινήματα (παλαιστίνιοι, βιετναμέζοι, νατιοαμερικάνοι, κ.λ.π.).

Στὰ πλαίσια ἐνὸς ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ ἀγῶνα δέν ἔχει νόημα νὰ δεχτῇ κανεὶς συνεργασία καὶ συμμαχίες πάνω στή βάση προγραμμάτων, ποὺ θίγουν τίς βασικὲς προϋποθέσεις γιὰ ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία καὶ σοσιαλιστικὴ κοινωνία .

Κατεστημένο (σεμινάριο στο 'Αννόβερο)

Μέ τον όρο αυτό χαρακτηρίζουμε εκείνη την κοινωνική ομάδα, πού έχοντας οργανωμένα, κερτημένα, οίκονομικά στήν ούσία συμφέροντα, έχει καταλάβει παρασηνιακά τήν έξουσία καί άποτελεϊ ένα υπερκράτος.

Τό κατεστημένο δέν έξαρτάται από κόμματα, αλλά τά κόμματα εϊναι περισσότερο ή λιγώτερο όργανά του. Γι' αυτό καί χαρακτηρίζεται από σταθερότητα ° ή άντινατάσταση π.χ. ενός πολιτικοῦ κόμματος από ένα άλλο στήν έξουσία, δέν συνεπάγεται όπωσδήποτε αλλαγές καί στίς τάξεις τοῦ κατεστημένου.

Τά συμφέροντά του εϊναι κατὰ βάση οίκονομικά . Για τήν έξυπηρέτησή τους όμως διαθέτει πράκτορές του στό στρατό, στό κοινοβούλιο, στήν κυβέρνηση, σ' όλα τά όργανα τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ.

Τά πολιτικά καί οίκονομικά του σχέδια εϊναι μακροπρόθεσμα.

Τήν στρατιωτική καί πολιτική του δύναμη τήν χρησιμοποιεϊ άδίστακτα σαν μέσο για τή διατήρηση τῶν προνομίων του.

Πειθήνιο όργανο τοῦ κατεστημένου εϊναι τό λεγόμενο " παρακράτος ".

Ή συγκέντρωση τῆς έξουσίας στά χέρια κατεστημένων εϊναι χαρακτηριστικό σύμπτωμα τοῦ καπιταλισμοῦ - ίμπεριαλισμοῦ.

Διακρίνομαι τό πολυεθνικό καί τό ντόπιο (συνήθως έξαρτημένο από τό πολυεθνικό) κατεστημένο.

Ή αποσπάσματα από τό βιβλίο τοῦ άνδρέα παπανδρέου : "έλευθερία τοῦ ανθρώπου", έκδοση " άγῶνας ".

"... συναντοῦμε συχνά μιὰ όλοκληρη "παράλληλη έξουσία" πού χειρίζεται ούσιαστικά τή δύναμη επήρεασμοῦ, αφήνοντας στίς επίσημες κρατικές άρχές τά τυπικά στολίδια. "

"... Ή κλασική έννοια τῆς κοινοβουλευτικῆς δημοκρατίας, σύμφωνα μέ τήν όποία οί πολῖτες ύποτίθεται πώς έχουν τήν ἴδια δύναμη (εἴτε πραγματικά εϊναι έξ ἴσου αδύναμοι όπως εἶναι οί καταναλωτές καί οί επιχειρήσεις σέ πλήρη άνταγωνισμό) καί ή άμεση εκπροσώπησή τους στίς πολιτικές ύποθέσεις γίνεται μέ εκλεγμένους αντιπρόσωπους τους, δέν άποτελεϊ οὔτε γελοιογραφία τῆς πραγμα-

τικῆς κατάστασης πραγμάτων... "

"... Ἡ ἐξουσία, ὅμως, ἡ οὐσιαστική ἐξουσία, ἀσκειῖται σέ τεράστια κλίμακα ἀπό τά ἀόρατα, τά μή συγκεκριμένα διαμερίσματα ἐξουσίας. Οἱ μεγάλες ἐπιχειρήσεις, οἱ σύγχρονες συσσωματώσεις οἰκονομικῶν συγκροτημάτων, τά παρασηνία (Lobbies) τά ὄργανα πού ἀποτελοῦν ἀναπόσπαστο μέρος τοῦ κράτους - ἰδιαίτερα ἡ γραφειοκρατία, κάθε ὁμάδα πού εἶναι δεμένη μέ κάποιο " ὁμαδικό πνεῦμα " (Esprit de corps) ὅπως γίνεται στήν περίπτωση τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ, ὅλοι αὐτοί οἱ παράγοντες ἀσκοῦν πολιτική ἐπιρροή..."

".... Μέ τή μονοπώληση τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας ἀπό τό κράτος, μέ τήν ἐξαφάνιση τῶν κοινωνικῶν ἀρχῶν (ἐξουσιῶν) τοῦ παρελθόντος, τό πεδίο μάχης μεταφέρθηκε ὁλοκληρωτικά πρὸς τήν ἄσκηση τῆς ἐπιρροῆς, ἄμεσα εἴτε ἔμμεσα, πρὸς τά ὄργανα εἴτε τοὺς θεσμούς, πού ἀπαρτίζουν τό κράτος, τά κοινοβούλια, τίς κυβερνήσεις, τίς γραφειοκρατίες. Οἱ συγκεκριμένοι, εἴτε ὄχι, θύλακοι αὐτοί ἐξουσίας ἀποτελοῦν σέ κάθε ἐποχή, τήν ἄρχουσα σύμπραξη, πού μπορούμε μέ μιὰ λέξη νά τήν ἀποκαλέσουμε κατεστημένο"

"... Ἡ ἔννοια τῆς ἄρχουσας σύμπραξης, εἴτε τοῦ κατεστημένου, εἶναι εὐρύτερη καί ταυτόχρονα πιό εὐκαμπτη ἀπό τήν ἔννοια τῆς ἄρχουσας τάξης. Στήν περιοχή τῶν δύο αὐτῶν ἐννοιῶν ἀνήκουν οἱ κοινωνικῆς ἐκεῖνες ὁμάδες, πού ἐλέγχουν τοὺς παραγωγικοὺς μηχανισμούς τῆς κοινωνίας. Θά εἴταν, ὥστόσο, λάθος νά ταυτίσουμε τόν ἔλεγχο μέ τήν ἰδιοκτησία...."

"... Ἡ ἔννοια τοῦ κατεστημένου εἶναι εὐρύτερη καί πιό εὐκαμπτη (ἀπό αὐτήν τῆς ἄρχουσας τάξης), γιατί δέν ἐπιμένει στήν κοινωνική ὁμοιογένεια τῶν τομέων ἐξουσίας πού συναπαρτίζουν τήν ἄρχουσα σύμπραξη..."

"... Πιό εὐκαμπτη, ἐπίσης, εἶναι ἡ ἔννοια τῆς ἄρχουσας σύμπραξης θυλάκων ἐξουσίας ἀπό τήν ἔννοια τῆς ἄρχουσας τάξης. Κι' αὐτό γιατί ἡ πρώτη ἀναγνωρίζει τήν δύναμη μιᾶς δυναμικῆς στήν ἐξουσία, ἡ ὁποία, ἀνεξάρτητα ἀπό τόν ἄμεσο ἔλεγχο στόν μηχανισμό παραγωγῆς, ἐπιτρέπει σέ μιὰ κοινωνική ὁμάδα (πού ὀρίζεται ἀνάλογα μέ τή θέση της σχετικῶς πρὸς τή διαδικασία παραγωγῆς) καί πού ἔχει ἓνα ὑψηλό βαθμό συνοχῆς, νά ἐπιβάλει τήν εἴσοδό της στό κατεστημένο.

Ὁ κρατικὸς μηχανισμός - οἱ ὁργανισμοί πού ἀπαρτίζουν τό

κράτος - εἶχε πάντα μιά θέση στό κατεστημένο. Ἡ σπουδαιότης τῆς θέσης αὐτῆς ἐποίκιλλε ἀνάλογα πρός τόν ρόλο πού ἔπαιζε καί πρός τήν ἐξουσία πού ἀσχοῦσε τό κράτος. Τό σύγχρονο κράτος, εἴτε γιά τίς βιομηχανικά προηγμένες κοινωνίες τῆς Δύσης πρόκειται, εἴτε γιά τίς Σοσιαλιστικές Δημοκρατίες τῆς Ἀνατολῆς, πλησιάζει στό ἀποκορύφωμά τῆς δυνάμεις του. Καί εἶναι φανερό, ἔτσι, πώς ὁ κρατικός μηχανισμός δέν εἶναι ἕνα ἀπλό μέρος τοῦ κατεστημένου, παρά τό σημαντικό του συστατικό..."

"..."Ἔτσι, ἡ προηγμένη σύγχρονη κοινωνία ξεχωρίζει κατὰ τέσσερες τό λιγώτερο τρόπους ἀπό τά προηγούμενά της ἀναφορικά μέ τή συγκρότηση τῆς ἐξουσίας. Πρῶτο, ἡ νόμιμη ἐξουσία ἔχει μονοπωληθεῖ ἀπό τό κράτος, ἐνῶ οἱ κοινωνικές ἀρχές, (ἐξουσίες) ἔχουν σχεδόν καταργηθεῖ. Δεύτερο, τό κράτος ἔγινε ὁ ἐντολοδόχος τοῦ ἔθνους, μιά καί γίνεται δεκτό πώς αὐτό καί μόνον αὐτό - τό κράτος-ἐξυπηρετεῖ τό γενικό, τό ἐθνικό συμφέρον, Τρίτο, ἡ σύγχρονη ἄρχουσα σύμπραξη, τό κατεστημένο, ἀπαρτίζεται κυρίως ἀπό δύσκολα καθοριζόμενους, ἀδιαμόρφωτους ὁμαδικούς σχηματισμούς. Καί τέταρτο, ἕνα ὄργανο τοῦ Κράτους, δηλαδή ἡ γραφειοκρατία, κινήθηκε πλησιέστερα πρός τήν ἐστία τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας."

(ἀνδρέα παπανδρέου : τό κατεστημένο)

‘Αποικιοποίηση (σεμ. ‘Αννοβέρου)

‘Ο όρος αποικιοποίηση σημαίνει τήν απόκτηση τοῦ ἐλέγχου καί τῆς κυριαρχίας σέ μιᾶ ξένη χώρα, εἴτε μέ τήν κατάκτηση, εἴτε μέ τήν ἀγορά, εἴτε μέ τή μεταβίβαση τῆς κυριαρχίας πάνω στή χώρα αὐτή καί μέ σκόπό τήν ἐκμετάλλευσή της γιά οἰκονομικούς ἢ στρατιωτικούς σκοπούς πρός ὄφελος τῆς κατακτῆτριας χώρας.

Νεοαποικισμός

Σκοπός ὅπως καί πρίν ἡ οἰκονομική καί στρατηγική ἐκμετάλλευση μιᾶς ξένης χώρας (τῆς γεωγραφικῆς της θέσης, τοῦ ὑπεδάφους της, τοῦ ἐργατικοῦ ἢ πληθυσμικοῦ της δυναμικοῦ, κ.λ.π.).

Τά μέσα ὅμως καί ἡ μορφή τώρα ἀλλάζουν γιὰτί μετά τό δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, μέ τᾶ ὠραῖα καί μεγάλα λόγια πού εἰπώθηκαν στή διάρκειά του, κρίθηκε ἐπικίνδυνον τό νά διατηρηθεῖ ἡ παλαιά ὁρολογία καί μεθοδολογία, πού δέν ἦταν πλέον ἀνεκτὴ ἀπό τοὺς λαοὺς πού πολέμησαν ἀκριβῶς γιά τήν κατάργηση τοῦ παλαιοῦ συστήματος δύναμης καί πού στό μεταξύ ἡ πολιτική τους συνείδηση εἶχε ξυπνήσει καί δραστηριοποιηθεῖ.

Ἔτσι παρουσιάστηκε ἡ ἀνάγκη τό ἴδιο τό παλιό σύστημα δύναμης νά ἐκμοντερνιστεῖ καί νά προσαρμοστεῖ στίς ἐξελίξεις.

Σύμφωνα μ’ αὐτά ὁ νεοαποικισμός ἔχει σάν :

α) Μέσα :: τήν μορφή κυρίως οἰκονομικῆς ἐξάρτησης τῆς ἐκμεταλλευόμενης ἀπό τήν ἐκμεταλλεύτρια χώρα (π.χ. Ἰδρυση ἀμερικανικῶν ἢ εὐρωπαϊκῶν ἐπιχειρήσεων στή νότια ἀμερική καί ἄλλοῦ, μέ ἀμερικανικά ἢ ἀντίστοιχα εὐρωπαϊκά κεφάλαια καί μέ ὅρους πού συμφέρουν τοὺς ἐπενδυτές, μέ σκοπό τήν ὅσο τό δυνατόν ἐπικερδέστερη ἐκμετάλλευση εἴτε τοῦ ντόπιου πλούτου σέ πρῶτες ὕλες εἴτε τοῦ φτηνοῦ ἐργατικοῦ κυρίως δυναμικοῦ) .

β) Μορφή τῆς ἐξάρτησης καί ἐλέγχου ἐπίσης ἀλλάζει. Ἡ ἐκμεταλλεύτρια χώρα ἢ ὁμάδα χωρῶν, δέν στέλνει πλέον τοποτηρητές, ἐπάρχους, στρατεύματα κατοχῆς κ.λ.π., ἀλλά φροντίζει ὥστε ἡ ἄρχουσα, παρασιτική συνήθως, τάξη στήν ἐκμεταλλευόμενη χώρα νά ἀποτελεῖται ἀπό δικούς της ντόπιους πράκτορες ἐξαρτημένους πλήρως ἀπό αὐτήν.

Ἡ παρασιτική καί δουλική αὐτή ντόπια ὀλιγαρχία, συνιστᾷ ἓνα οἰκονομικό - πολιτικό κατεστημένο (π.χ. ἀνώτερη εἰσοδηματική τάξη, κοινοβούλιο, κυβέρνηση, στρατιωτική ἡγεσία), ὅσο ἐξακολουθεῖ νά διατηρῇ ἡ ἐξάρτηση - κατοχή μιά ραφιναρισμένη μορφή (π.χ. Ἑλλάδα πρὶν τὸ 1967).

Ἄν ὁ λαὸς τῆς ἐκμεταλλευόμενης χώρας ἀφυπνιστεῖ, μαχητικοποιηθεῖ καί ἀρχίσει νά ἀντιδρᾷ ὀργανωμένα, τότε ἐπιβάλλεται στρατιωτική δικτατορία (π.χ. Ἑλλάδα μετὰ τὸ 1967, Χιλή πρόσφατα, κ.λ.π.).

Παρατηρήσεις (σεμ. Ἀννοβέρου)

1. Μιά συγκεκριμένη τακτική γιὰ τὴν ἐξασφάλιση τῆς οἰκονομικῆς καί πολιτικοστρατιωτικῆς ἐξάρτησης τῆς ὑπὸ ἐκμετάλλευση χώρας, εἶναι ἡ χορήγηση δανείων μὲ προϋποθέσεις πού νά δεσμεύουν πλήρως τοὺς οὐσιαστικούς ἀποδέκτες τῶν δανείων, δηλ. τὴν ντόπια ὀλιγαρχία, καί μάλιστα μακροπρόθεσμα.

(Δίκαia λέγεται λοιπὸν στοὺς "σκοποὺς τοῦ ἀγῶνα τοῦ ΠΑΚ " ὅτι : τὸ ΠΑΚ ἀγωνίζεται καί θά ἀγωνιστεῖ πλὴν τῶν ἄλλων καί γιὰ τὴν ἄμεση ἀκύρωση τῶν ἀνελεύθερων μέτρων τοῦ παρελθόντος καί τῶν διεθνῶν συμβάσεων καί συμφωνιῶν, πού ἔχουν ὁδηγήσει στὴν οἰκονομική, πολιτική καί στρατιωτική ἐξάρτηση τῆς Ἑλλάδας ἀπὸ τ' μονοπωλιακὰ, ἱμπεριαλιστικὰ κατεστημένα τῆς Δύσης καί ἰδιαίτερα τῶν ΗΠΑ).

2. Οἱ ρίζες καί θεμελίωδεις αἰτίες τοῦ ἀποικισμού (καί νεοαποικισμού) εἶναι οἰκονομικές .

Έθνικοαπελευθερωτικός αγώνας

Η έκφραση, όπως δείχνει, αφορά σ'ένα έθνος πού βρίσκεται υπό κατοχή ή άλλου είδους εξάρτηση και πού αγωνίζεται για την απελευθέρωσή του.

Είναι λοιπόν :

α) αγώνας και όχι πολιτική σύγκρουση ή ιδεολογική διαμάχη απλώς.

β) Η κλίμαξ του αγώνα αυτού είναι έθνική και όχι π.χ. κομματική, τοπική ή κλαδική.

Πρόκειται επομένως για μία έθνική επανάσταση ή αντίσταση ένοπλη με συμμετοχή του λαού σε έθνική κλίμακα.

Στή συγκεκριμένη περίπτωση της Ελλάδας και του αγώνα του ΠΑΚ : (σεμ. 'Αννοβέρου)

1. Στή διεκδίκηση της κοινωνικής δικαιοσύνης, λαϊκής κυριαρχίας και δημοκρατικής διαδικασίας προσκρούμε σέ συμφέροντα όχι μονον ντόπια αλλά κυρίως σέ άλλοεθνῆ και μάλιστα πολυεθνῆ.

Για την πραγματοποίηση και εφαρμογή καθώς και εξασφάλιση των ανωτέρω αρχών προκύπτει σάν απαραίτητη προϋπόθεση ή έθνική ανεξαρτησία, ή αποδέσμευση δηλ. της χώρας από τὰ άλλοεθνῆ και πολυεθνῆ αὐτὰ οἰκονομικά και στρατηγικά συμφέροντα.

Έτσι ο αγώνας για κοινωνική δικαιοσύνη και λαϊκή κυριαρχία παίρνει κατ' ανάγκη την μορφή έθνικοαπελευθερωτικού αγώνα.

2. Για τούς αναφερθέντες λόγους δέν είναι τυχαία ή ονομασία της οργάνωσης σάν :

α) Πανελλήνιου (δηλ. σέ έθνική κλίμακα)

β) Απελευθερωτικοῦ (ως πρός τή φύση του αγώνα)

και γ) Κινήματος (λόγω της μορφῆς του αγώνα και της τακτικής για την κατάκτηση της εξουσίας)